

ಮೇಲೆ (ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಲಯವಾದ ಮೇಲೆ) ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಉಳಿ ಯುವ ತತ್ವವೇ 'ಪುರುಷ' ಎನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಾಮ ರೂಪಗಳೆಲ್ಲ ಆ ಪೂರ್ಣತತ್ವದಲ್ಲೇ ತೋರುತ್ತಾ ಇವೆ. ನಿರಂತರ ನಾಮಸ್ವರಣೆಯಿಂದ ನಿತ್ಯ, ಸ್ವಯಂಪೂರ್ಣ, ಆನಂದಮಯವಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಗುಣಗಳೇ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ನಿರ್ಗುಣೋಪಾಸನೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. 'ನಾನು', 'ರಾಮ-ಕೃಷ್ಣ' ಮರೆಯಾಗುತ್ತಾರೆ - ಪರಮಾತ್ಮನೊಬ್ಬನೇ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಶೇಷ ಉಳಿಯುತ್ತಾನೆ. ಇದನ್ನೇ **ಮುಂಡಕೋಪನಿಷತ್ತು** ಒಂದು ಸುಂದರ ಉಪಮೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ -

**ಯಥಾ ನದ್ಯಃ ಸ್ಯಂದಮಾನಾಃ ಸಮುದ್ರೇ
ಅಸ್ಯಂ ಗಚ್ಛಂತಿ ನಾಮರೂಪೇ ವಿಹಾಯ |
ತಥಾ ವಿದ್ವಾನ್ನಾಮರೂಪಾದ್ವಿಮುಕ್ತಃ
ಪರಾತ್ ಪರಂ ಪುರುಷಮುಪೈತಿ ದಿವ್ಯಂ ||**

(‘ಹೇಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನದಿಗಳು ನಾಮ-ರೂಪಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಅದೃಶ್ಯವಾಗುವವೋ ಹಾಗೆಯೇ ವಿದ್ವಾಂಸನು ನಾಮ-ರೂಪಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿ ಪರಾತ್ಪರನೊ ದಿವ್ಯನೊ ಆದ ಪುರುಷನನ್ನು ಹೊಂದುವನು.’)

ಜಪಾತ್ ಸಿದ್ಧಿಃ : ಪರಮಾತ್ಮ ತತ್ವದ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ಸೂಚಿಸುವ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ - ಜಪ. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ವಿಭೂತಿಯೋಗದಲ್ಲಿ (೧೦ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ) ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ “ಯಜ್ಞಾನಾಂ ಜಪಯಜ್ಞೋಽಸ್ಮಿ” ಎಂದಿದ್ದಾನೆ. ಇನ್ನೇನನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ಬರಿ ಜಪದಿಂದಲೇ ಸಿದ್ಧಿ ಯಾಗುವುದು ಎನ್ನುತ್ತದೆ **ಮನುಸ್ಮೃತಿ** (ಜ-ಜನ್ಮ ನಾಶಃ, ಪ-ಪಾಪ, ಪುಣ್ಯಕ್ಷಯಃ).

ಗಾಯತ್ರಿ ಜಪವನ್ನು ಅರಿಯದವರು ಯಾರು? ಒಂಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಪುಟೀಕರಣವಾಗಿ, ಮೂರು ವ್ಯಾಹೃತಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಬೆಳ ಗುವ ‘ಗಾಯತ್ರಿ’ಯನ್ನು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ ಸಾರ ಎನ್ನ ಬಹುದು. ಈ ಜಪವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಬಹುದು. ಮಂತ್ರ ಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೂ ಕೇಳುವಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸು ವುದು (ವೈಖರಿ), ಶಬ್ದೋಚ್ಚಾರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಜಪ ಮಾಡು ವುದು (ಉಪಾಂಶು) ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಂತ್ರಾರ್ಥವನ್ನು ಮನನ-ನಿರಿದ್ಧ್ಯಾಸನದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡುವುದು (ಮಾನಸಿಕ ಜಪ). ಜಪದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗುರೂಪದಿಷ್ಟವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥಾನುಸಂಧಾನದಿಂದ ಕ್ರಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆವರ್ತನೆ ಮಾಡುವುದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸದಾ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಸ್ಥಿರವಾಗುತ್ತದೆ. ದೋಷಗಳಿಂದ (ಮಲ, ವಿಕ್ಷೇಪ, ಆವರಣ) ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ; ಏಕಾಗ್ರತೆ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಜಪವನ್ನು ಕೇವಲ ಭಗವಂತನ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕಾಗಿ, ನಿಷ್ಕಾಮ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಾಗ, ಅದರಿಂದ ಸದ್ಬುದ್ಧಿ-ಸನ್ಮಾರ್ಗ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳು ತೋರಿಸಿರುವ ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದಂತೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಈ ಜಪಕರ್ಮವು ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆ ಧ್ಯಾನವೇ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ

ವಾಗುತ್ತದೆ. (ಮಂತ್ರ-ನಾಮವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವುದು ಜಪ; ಆ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ದೈವಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ, ಕಲ್ಯಾಣಗುಣ ವಿಭೂತಿಗಳನ್ನೂ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ನೆರವೇರಿಸುವ ಸಾಧನವೇ ಧ್ಯಾನ.) ಕ್ರಮೇಣ ಪ್ರತೀಕವು ಮರೆಯಾಗಿ ಭಗವಂತನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಭಾಸ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಮನೋದ್ರವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅರಿವು, ಅರಿಯುವವನು, ಅರಿಯುವ ವಸ್ತು - ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದಾಗುತ್ತದೆ. ವೇದಾಂತ ಇದನ್ನೇ **ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮೈಕ್ಯತೆ** ಅಥವಾ **ಆತ್ಮಂತಿಕ ಮೋಕ್ಷ** ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮ, ಜಪ ಮುಂತಾದ ಸಾಧನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ‘ಸಾಧ್ಯ’ಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ - ‘ತಪಸಾ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯೇಣ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ವಿದ್ಯಯಾ ಆತ್ಮಾನಂ ಅನ್ವಿಷ್ಯ....’ (**ಪ್ರಶ್ನೋಪನಿಷತ್, ೧-೧೦**). **ಛಾಂದೋಗ್ಯ**ದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ (**೮.೧೩.೧**) ಜಪ-ಧ್ಯಾನಕ್ಕಾಗಿಯೇ ‘ಶ್ಯಾಮಾಚ್ಛಬಲಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ’ ಎಂಬಂಥ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂತ್ರ ಗಳು ಪಾವನವಾಗಿವೆ ಎಂದೂ, ಅವನ್ನು ಜಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೂ, ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ (ಅಂತಃಕರಣ ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಹಾರ್ದ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸನೆಗೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ) ಎಂದು ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ - ‘...ಪಾವನೋ ಜಪಾರ್ಥಶ್ಚ (ಆ)ಧ್ಯಾನಾರ್ಥೋ ವಾ.’ **ಬೃಹದಾರಣ್ಯ ಕೋಪನಿಷತ್ತಿನ** ಪ್ರಾಣೋ ಪಾಸಕನೆಗೆ ಜಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವಾಗ, **ಅಭ್ಯಾಸೋಹ ಜಪದ** ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಪವು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಸಾಧಕ ನಾದವನು ಈ ಜಪಕರ್ಮದಿಂದ ದೇವಭಾವಕ್ಕೆ ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿಮುಖ ವಾಗಿ ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನಾದ್ದರಿಂದ (ಇದು) ಅಭ್ಯಾಸ ರೋಹ(ವೆನಿಸಿ ರುತ್ತದೆ)’ ಎಂದು ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿವ ರಿಸಿದ್ದಾರೆ - ‘ಅಭಿಮುಖ್ಯೇನ ಆರೋಹತ್ಯನೇನ ಜಪಕರ್ಮಣಾ ಏವಂವಿತ್ ದೇವಭಾವಮಾತ್ಮಾನಮ್ ಇತಿ ಅಭ್ಯಾಸೋಹಃ’ (ದೇಹ ಭಾವದಿಂದ ದೇವಭಾವಕ್ಕೆ ಏರಿಸುತ್ತದೆ). ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ‘**ಅಸತೋ ಮಾ ಸದ್ಗಮಯ..**’ ಎಂಬ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯೂ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬರುತ್ತದೆ.

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮದರ್ಶನ ಎಂದರೆ ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ‘ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪ’ ಎಂದು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು (‘ಚಿತ್ತದಾಹಂ’ - ಶುದ್ಧ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪ). ಅದೇ ಚಿತ್ತಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಎಲ್ಲೆಡೆ ವ್ಯಾಪಿ ಸಿದ್ದು, ನಮ್ಮೊಳಗೂ ಸ್ಥಿತವಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಿರ್ವಿಶೇಷ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವವು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದದ್ದು, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾ ದದ್ದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದು ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೂ, ಸತತವಾದ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರವಾದ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಗುರು-ಶಿಷ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಮ, ಜಪ, ಸತ್ಯಂಗಳು (ಪರೋಕ್ಷ) ಸಹಕಾರಿ ಸಾಧನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ (Means to an end and not an end in itself). ಇಂಥ ಮಹತ್ವದ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿ, ಬೋಧಿಸಿ ಶ್ರುತಿಯು ನಮ್ಮನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ, ಕಾಪಾಡಿದೆ. ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧಕನಿಗೆ, ಮೋಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಿಮ ಲಕ್ಷ್ಯದತ್ತ ಮುನ್ನಡೆಯಲು ಇದು ಅದಮ್ಯ ಬಲವನ್ನೂ, ಪ್ರೇರಣೆ ಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿ, ಬೆಳಕಿನ ರಾಜಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ❖

ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮ ಮಹಿಮೆ

ಹ.ರಾ.ನಾಗರಾಜಾಚಾರ್ಯ

ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲೂ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಲು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಪುರಾಣಗಳು. ಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವ ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಭಗವನ್ನಾಮ ಮಹಿಮೆಯ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಇಲ್ಲಿ ವಿವೇಚನೆ ನಡೆಸಿರುವ ಲೇಖಕರು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹಾಗೂ ಬೆಂಗಳೂರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಠದ ಆಶ್ರಿತ ಭಕ್ತರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಹರಿದಾಸ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುವ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಗವಂತ ಮತ್ತು ಭಗವಂತನ ನಾಮಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಅದು ಅಭೇದ, ಅವನ ನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ನೀಡಿ, ತೃಪ್ತಿ ನೀಡಿ, ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಂತಃಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.

ದೇವರೆಂದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ, ಅನಂತ ಕಲ್ಯಾಣ ಗುಣದ ಸಮುಚ್ಚಯ. ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಜಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುವುದೆಂದೇ ಅರ್ಥ. ಅವನ ಉತ್ತಮ ಗುಣಗಳನ್ನು ನೆನೆಯುತ್ತಾ, ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ಗುಣಗಳು ಮೂಡಿ ಅವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ, ನಮಗರಿವಿಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮನ್ನು ಉತ್ತಮ ಚೇತನರನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ, ಇದೇ ನಾಮದ ಮಹಿಮೆ. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸವಾಗುವುದೇ ಹೊರತು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿನಾಶವಾಗದು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಜನನ ಮರಣ ವಿದೂರ ಎಂದು ಭಜಿಸಿ ನಾವು ಜನನ ಮರಣದಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕು, ಅವನು ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನೆಂದು ನೆನೆದು ನಮ್ಮ ಸ್ವರೂಪಾನಂದ ಅರಿಯಬೇಕು. ಅವನೇ ನಮ್ಮ ಬಿಂಬ, ನಾವು ಅವನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂಬ ಅವಿನಾಭಾವ ಜಾಗೃತವಾಗಬೇಕು. ಅದೇ ನೈಜಭಕ್ತಿ. ದೇವರನ್ನು ಕೇವಲ ಪೂಜಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು, ಅವನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಅವನ ನಾಮಗಳು. ಭಗವಂತನನ್ನು ಭಜಿಸಿದರೆ ಸಾಲದು, ಭಗವಂತನ ಬಂಟಿಗಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸನಾತನ ಸಂದೇಶ.

ನಮ್ಮ ಪುರಾಣಗಳು ಎಷ್ಟು ಪುರಾತನವೋ ಅಷ್ಟೇ ನಿತ್ಯನೂತನ, ಎಷ್ಟು ಹಳೆಯವೋ ಅಷ್ಟೇ ಹೊಸತು. ಯುಗಯುಗಕ್ಕೂ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ತನ್ನ ಸತ್ಯ ಸಂದೇಶ ನೀಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಯುಗದ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಸಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ತಮ್ಮ ಸಾತ್ವಿಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನೀಡಿದ ಸಂಜೀವಿನಿಯಂತಹ ಶೇಷ ಸಂದೇಶ ಭಗವಂತನ 'ನಾಮ.' ನಾಮಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಪುರಾಣಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಗೌರವದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಎಷ್ಟು ಪುರಾಣ: ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸರು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರಾದ ಋಷಿ ಮುನಿಗಳಿಗೆ ಗಂಗಾತಟದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಉಪದೇಶಿಸುತ್ತಾರೆ:

ಯತ್ಕಲೇ ದಶಭಿರ್ವರ್ಷೈಸ್ತೇತಾಯಾಂ ಹಾಯನೇನ ತತ್ ದ್ವಾಪರೇ ಚಕ್ಷುರ್ಮಾಸೇನ ಹೃದೋರಾತ್ರೇಣ ತತ್ಕಲಿ (ಷಷ್ಠಾಂಶ-೨ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

‘ಎಲೈ ಋಷಿಗಳೇ ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು, ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯ, ಜಪ - ಮುಂತಾದವನ್ನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಆಚರಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಫಲವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೋ ಅದು ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಚರಿಸಿದರೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ಫಲವು ದ್ವಾಪರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಆಚರಿಸಿದರೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಹೋ ರಾತ್ರಿ ಭಗವದ್ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೇ ಫಲವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.’

ಧ್ಯಾಯನ್ ಕೃತೇ ಯಜನ್ಯಚ್ಛ್ರೇತಾಯಾಂ ದ್ವಾಪರೇಽರ್ಚಯನ್ ಯದಾಪ್ನೋತಿ ತದಾಪ್ನೋತಿ ಕಲಿ ಸಂಕೀರ್ತ್ಯ ಕೇಶವಮ್ ||

“ಕೃತಯುಗದಲ್ಲಿ ಕೇಶವನನ್ನು ಧ್ಯಾನಿಸುವುದರಿಂದ, ತ್ರೇತಾಯುಗದಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಗಳಿಂದ, ದ್ವಾಪರಯುಗದಲ್ಲಿ ಅರ್ಚನೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುವ ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ‘ನಾಮ’ ಕೀರ್ತನೆ ಮಾತ್ರದಿಂದ ಮಾನವನು ಪಡೆಯುವನು.” ಯಜ್ಞಾದಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ದೇಶ, ಕಾಲ, ಶಕ್ತಿ ಪವಿತ್ರತೆ ಮುಂತಾದವು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಗವನ್ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯಿಂದಲೇ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅವುಗಳ ಫಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪರಾಶರರು ಮೈತ್ರೇಯ ಋಷಿಗೆ -

ಅತ್ಯಂತ ದುಷ್ಟಸ್ಯ ಕಲೇರಯಮೇಕೋ ಮಹಾನ್ ಗುಣಃ ಕೀರ್ತನಾದೇವ ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ ಮುಕ್ತ ಬಂಧಃ ಪರಂವ್ರಜೇತ್ ||

“ಕಲಿಯುಗವು ಅತ್ಯಂತ ದುಷ್ಟವಾದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದೊಂದು ಗುಣವಿದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಾಮ ಕೀರ್ತನೆಯಿಂದಲೇ ಮನುಷ್ಯನು ಬಂಧ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ಪರಮಪದವನ್ನು ಪಡೆಯುವನು.” (ತೃತೀಯಾಂಶ, ೭ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

ಪರಾಶರರು ಮೈತ್ರೇಯ ಋಷಿಗೆ ಯಮಧರ್ಮನು ತನ್ನ ಭಟನಿಗೆ ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿ ಹೇಳುತ್ತಾ 'ಕಮಲನಯನ ವಾಸುದೇವ ವಿಷ್ಣೋ ಧರಣೀಧರಾಚ್ಯುತ ಶಂಕಚಕ್ರಪಾಣೇ! ಭವ ಶರಣಮಿತಿರಯಂತಿ ಯೇ ವೈ ತ್ಯಾಚ್ಯಾ ಭಟ ದೂರತರೇಣ ತಾನ ಪಾಪಾನಾ ಸೋಽನ್ಯಲೋಕ್ಯಃ | ಕಿಂಕರಾಃ ಪಾಶದಣ್ಡಾಶ್ಚ ನ ಯಮೋ ನ ಚ ಯಾತನಾಃ ಸಮರ್ಥಾಸ್ತಸ್ಯ ಯಸ್ಯಾತ್ಮಾ ಕೇಶವಾಲಂಬನಸ್ತದಾ ||

“ಎಲೈ ಭಟನೇ ಯಾರು 'ಹೇ ಕಮಲನಯನ, ವಾಸುದೇವ, ವಿಷ್ಣೋ ಧರಣೀಧರ, ಅಚ್ಯುತ, ಶಂಖ ಚಕ್ರ ಪಾಣಿಯೇ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರೋ ಅಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರನ್ನು, ದೂರದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟುಹೋಗು. ಆ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠನು ವೈಕುಂಠಾದಿ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕವನು, ಯಾವನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭಗವಂತನ ನಾಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೋ ಆತನನ್ನು ಯಮ ಕಿಂಕರರಾಗಲಿ ಪಾಶದಂಡಗಳಾಗಲಿ ಯಮನಾಗಲಿ, ಯಮಯಾತನೆಗಳಾಗಲಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರವು” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಪರಾಶರರು ಮತ್ತೆ ವಿವರಿಸುತ್ತ,

ಸ್ವಲ್ಪೇನ ಹಿ ಪ್ರಯತ್ನೇನ ಧರ್ಮಸ್ಥಿತ್ಯತಿ ವೈ ಕಲೌ |
ನರೈರಾತ್ಮಗುಣಾಂಭೋಭಃ ಕ್ಷಾಲಿತಾಖಿಲಕಿಲ್ಬಿಷೈಃ :

“ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೆಂಬ ಜಲದಿಂದ ಮಾನವರು ಸಕಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ತೊಳೆದುಕೊಂಡು ಶುದ್ಧರಾಗಿ ಆತ್ಮ ಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ ಧರ್ಮವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ.” (ಷಷ್ಠಾಂಶ ೨ನೇ ಅ.)

ಭಾಗವತದಲ್ಲಿ ಯಮಧರ್ಮ ತನ್ನ ದೂತರಿಗೆ -

ಪ್ರಾಯೇಣ ವೇದ ತದಿಂದ ನ ಮಹಾಜನೋಽಯಂ |
ದೇವ್ಯಾ ವಿಮೋಹಿತಮರ್ತಿರ್ಬತ ಮಾಯಯಾಲಮ್ ||
ತ್ರಯ್ಯಾಂ ಜಡೀಕೃತಮತಿರ್ಮಧು ಪುಷ್ಪಿತಾಯಾಂ |
ವೈತಾನಿಕೇ ಮಹತಿ ಕರ್ಮಣಿ ಯುಜ್ಯಮಾನಃ ||
ಜಿಹ್ವಾ ನ ವಕ್ತಿ ಭಗವದ್ಗುಣ ನಾಮಧೇಯಂ |
ಚೇತಶ್ಚ ನ ಸ್ಮರತಿ ತಚ್ಚರಣಾರವಿಂದಮ್ || (೬.೩.೨೫-೨೯)

- ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ, “ಯಾರ ನಾಲಿಗೆಯು ಭಗವಂತನ ದಿವ್ಯವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಮಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನರಕಕ್ಕೆ ಕರೆ ತನ್ನಿರಿ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಮನಸ್ಸು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಭಗವಂತನ ಮಾಯೆಗೆ ಮರುಳಾಗಿಬಿಡುವುದು. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಪರಿಪಕ್ವವಾದ ಫಲದ ಕಡೆಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಒಯ್ಯದೇ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಹೂವಿನಂತಿರುವ ವೇದವಾಣಿಯ ಮೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ, ಅವರು ಯಜ್ಞ-ಯಾಗಾದಿ ರೂಪವಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕರ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಆಸಕ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಮಫಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ಆತ್ಮಂತ ಸುಗಮವಾಗಿರುವ ಈ ಭಗವನ್ನಾಮದ ಮಹಿಮೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.”

ವಿದೇಹ ರಾಜನಾದ ನಿಮಿಗೆ ಕರಭಾಜನೆಂಬ ಋಷಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದು -

ಕಲಿಂ ಸಭಾಜಯಂತ್ಯಾರ್ಯಾ ಗುಣಜ್ಞಾಃ ಸಾರಭಾಗಿನಃ |
ಯತ್ರ ಸಂಕೀರ್ತನೇನೈವ ಸರ್ವಾಃ ಸ್ವಾರ್ಥೋಽಭಿಲಭ್ಯತೇ ||
ನಹ್ಯತಃ ಪರಮೋ ಲಾಭೋ ದೇಹಿನಾಂ ಭ್ರಾಮ್ಯತಾಮಿಹ |

ಯತೋ ವಿಂದೇತ ಪರಮಾಂ ಶಾಂತಿಂ ನಶ್ಯತಿ ಸಂಸೃತಿಃ ||
ಕೃತಾದಿಷು ಪ್ರಜಾ ರಾಜನ್ ಕಲಾವಿಚ್ಛಂತಿ ಸಂಭವಮ್ |
ಕಲೌ ಖಿಲು ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ನಾರಾಯಣ ಪರಾಯಣಃ ||

(೧೧.೫.೩೬-೩೮)

“ಗುಣಜ್ಞರೂ ಸಾರಗ್ರಾಹಿಗಳೂ ಆದ ಹಿರಿಯರು ನಾಲ್ಕು ಯುಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಸರ್ವ ಜಾತಿಯವರೂ ಭಗವಂತನ ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನದಿಂದಲೇ ಅಭೀಷ್ಟವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲರು, ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಬಲ್ಲರು. ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಗೆ ನಾಮ ಕೀರ್ತನ ಕ್ಷಿಂತ ಪರಮ ಲಾಭಕರವಾದದ್ದು ಇನ್ನೊಂದಿಲ್ಲ. ಕೃತಾದಿ ಯುಗಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟೋಣವೆಂದು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮನ್ ನಾರಾಯಣನ ಭಕ್ತರಾಗಿ ಅವನ ನಾಮ ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಮುಕ್ತರಾಗುವರು.”

ಸ್ವಪಾದಮೂಲಂ ಭಜತಃ ಪ್ರಿಯಸ್ಯ ತ್ಯಕ್ತಾನ್ಯಭಾವಸ್ಯ ಹರಿಃ ಪರೇಶಃ
ವಿಕರ್ಮ ಯಚ್ಛೋತ್ತತತಂ ಕಥಂಚಿದ್ ಧುನೋತಿಸರ್ವಂ ಹೃದಿಸನ್ನಿವಿಷ್ಯಃ |

(೧೧.೫.೪೩)

“ದೇಹಾದಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಹವನ್ನು ತೊರೆದು ತನ್ನ ಪಾದಮೂಲವನ್ನೇ ಭಜಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಿಯನಾದ ಭಕ್ತನಲ್ಲಿ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ನೆಲೆಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ಭಕ್ತನು ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿಷಿದ್ಧ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಎಣಿಸದೇ ಆ ದೋಷವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತಾನೆ.”

ನಾರದರು ಮುಂದುವರಿದು -

ವೈರೇಣ ಯಂ ನೃಪತಯಃ ಶಿಶಿಪಾಲ ಪೌಂಡ್ರ
ಶಾಲ್ವಾದ್ಯೋ ಗತಿ-ವಿಲಾಸ-ವಿಲೋಕನಾದ್ಯೈಃ |
ಧ್ಯಾಯಂತ ಆಕೃತಧಿಯಃ ಶಯನಾಸನಾದೌ
ತತ್ಸಾಮ್ಯ ಮಾಪುರನುರಕ್ತಧಿಯಾಂ ಪುನಃ ಕಿಮ್ || (೧೧.೫.೪೭)

“ಮಲಗಿರುವಾಗಲೂ, ಕುಳಿತಾಗಲೂ, ವೈರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ತುತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶಿಶಿಪಾಲ, ಪೌಂಡ್ರ, ಶಾಲ್ವ ಮೊದಲಾದ ನೃಪಾಲರೇ ಅವನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಸಾರೂಪ್ಯ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಭಗವಂತನನ್ನು ಅನುರಕ್ತರಾಗಿ ಭಜಿಸಿದರೆ?”

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಉದ್ಧವನಿಗೆ -

ಜಾತಾಜ್ಞಾತ್ವಾಥ ಯೇ ವೈ ಮಾಂ ಯಾವಾನ್ ಯತ್ಪಾಪ್ನಿ ಯಾದೃಶಃ |
ಭಜಂತಸ್ಯ ಭಾವೇನ ತೇ ಮೇ ಭಕ್ತತಮಾ ಮತಾಃ || (೧೧.೧೨.೩೩)

“ನನ್ನ ಮಹಿಮೆ, ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಲಿ ತಿಳಿಯದಿರಲಿ ಯಾವನು ನನಗೆ ಶರಣಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಅನನ್ಯ ಭಾವದಿಂದ ಭಜಿಸುತ್ತಾನೋ ಅವನೂ ನನ್ನ ಪರಮ ಭಕ್ತನೇ.”

ಸೂತ ಪುರಾಣಿಕರು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ -

ತದಶ್ಚಸಾರಂ ಹೃದಯಂ ಬತೇದಂ |
ಯದ್ಗೃಹ್ಯಮಾಣೈ ಹರ್ಷಿನಾಮಧೇಯೈಃ ||
ನ ವಿಕ್ರಿಯೇತಾಥ ಯದಾವಿಕಾರೋ |
ನೇತ್ರೇಜಲಂ ಗಾತ್ರರುಹೇಷು ಹರ್ಷಃ || (೨.೩.೨೪)

“ಶ್ರೀಹರಿಯ ದಿವ್ಯನಾಮಗಳ ಶ್ರವಣ, ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಯಾವನ ಹೃದಯವು ಕರಗುವುದಿಲ್ಲವೋ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆನಂದ ಬಾಷ್ಪಗಳು ಒಸರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹರ್ಷದ ರೋಮಾಂಚನ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅದು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೃದಯವಲ್ಲ ಕಬ್ಬಿಣದ ತುಂಡೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.”

ಶುಕ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಪರೀಕ್ಷಿತ ರಾಜನಿಗೆ -

ಸಾಂಕೇತ್ಯಂ ಪಾರಿಹಾಸ್ಯಂ ವಾಸ್ತೋಭಂ ಹೇಲನಮೇವ ವಾ |

ವೈಕುಂಠನಾಮಗ್ರಹಣಮತೇಷಾಘಹರಂ ವಿದುಃ ||

ಪತಿತಃ ಸ್ವಲಿತೋ ಭಗ್ನಃ ಸಂದಷ್ಟಸ್ತಪ್ತ ಆಹತಃ |

ಹರಿತತ್ಯವಿಶೇನಾಹ ಪುಮಾನ್ನಾರ್ಹತಿ ಯಾತನಾಮ್ ||

(ಉನ್ನೇ ಸ್ತಂಭ ಅ. ೨)

“ಪರಿಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಲಿ, ರಾಗದ ಆಲಾಪನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಲಾಗಲಿ ಅಣಕಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ಭಗವಂತನ ನಾಮವು ಪಾಪವನ್ನು ತೊಲಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನಿಂದ ಬಿದ್ದ ಸಮಯ, ಕಾಲುಜಾರಿ ಎಡವಿದ ಸಮಯ, ಮೈಮುರಿಯುವ ಕಾಲ, ಬಿಸಿಲು-ಬೆಂಕಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕಾವು ತಟ್ಟಿದ ಸಮಯ, ಎಟು ಬಿದ್ದ ಸಮಯದಲ್ಲಾಗಲಿ ಯಾರೇ ಆದರೂ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಲ್ಲದೆ ‘ಹರಿ’ ಎಂದು ಉಚ್ಚರಿಸಿದರೂ ಸಾಕು ಆತನು ಯಮನ ಯಾತನೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.” ತಿಳಿದೋ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಹೇಗೆ ಹೊತ್ತಿಸಿದರೂ ಬೆಂಕಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವಂತೆ ಭಗವಂತನ ನಾಮವನ್ನು ತಿಳಿದೋ - ತಿಳಿಯದೆಯೋ ಹೇಗೆ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ಹೇಗೆ ಅಮೃತದ ಗುಣವೀರ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿಯದೇ ಸೇವಿಸಿದರೂ ಅದನ್ನು ಕುಡಿದವನನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಅಮರನನ್ನಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲವೇ! ಹಾಗೆಯೇ ಅದರ ಮಹಿಮೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯದೇ ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡಿದರೂ ಭಗವನ್ನಾಮವು ಅಘಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಗೊಳಿಸುವುದೆಂಬುದು ಸತ್ಯ.

ನಾರಾಯಣಾಖಿಲ ಗುರೋ ಭಗವನ್ನಮಸ್ತೇ (ಸ್ತಂಭ ೮ - ಅ. ೪)

“ನಾರಾಯಣನೇ ಜಗದುಗ್ರುವೇ ಭಗವಂತನೇ ನಿನಗೆ ನಮೋ ನಮಃ!” ಎಂದು ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡ ಗಜೇಂದ್ರನು ಮಾಡಿದ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಧಾವಿಸಿದ ದಯಾ ಮಯನಾದ ನಾರಾಯಣನು ಗರುಡನಿಂದ ಥಟ್ಟನೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ತನ್ನ ಚಕ್ರಾಯುಧದಿಂದ ಮೊಸಳೆಯ ಬಾಯನ್ನು ಸೀಳಿಹಾಕಿ ಗಜರಾಜನನ್ನು ಮೊಸಳೆಯ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿದ ಘಟನೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ.

ಅತ್ಯಂತ ಭ್ರಷ್ಟನಾಗಿ ಅನಾಚಾರಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕಡೇ ಘಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ದೈನ್ಯತೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕರೆಯುವ ಕಾರಣದಿಂದ “ನಾರಾಯಣ” ಎಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಮಪಾಶದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದ ಅಜಾಮಿಳನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಭಾಗವತದಲ್ಲೇ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿದೆ. ಯಾರನ್ನೋ ಕರೆಯುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಭಗವಂತನ ನಾಮ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ಶುದ್ಧಗೊಳಿಸುವ ಪರುಷಮಣಿ ಆ ನಾಮದ ಮಹಿಮೆ.

ಶುಕ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ -

ಕೃಷ್ಣೇತಿ ಮಂಗಲಂ ನಾಮ ಯಸ್ಯ ವಾಚೇ ಪ್ರವರ್ತತೇ |

ಭಸ್ಮೀಭವನ್ನಿ ಸದ್ಯಸ್ತು ಮಹಾಪಾತಕ ಕೋಟಯಃ ||

ಸರ್ವೇಷಾಮಪಿ ಯಜ್ಞಾನಾಂ ಲಕ್ಷಣಾನಿ ವ್ರತಾನಿ ಚ |

ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಾನಿ ಸರ್ವಾಣಿ ತಪಾಂಸ್ಯ ನಶನಾನಿ ಚ ||

ವೇದಪಾಠ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಪ್ರಾದಕ್ಷಿಣ್ಯಂ ಭುವಃ ಶತಮ್ |

ಕೃಷ್ಣನಾಮ ಜಪಸ್ಯಾಸ್ಯ ಕಲಾಂ ನಾರ್ಹನ್ತಿ ಷೋಡಶೀಮ್ ||

“ಯಜ್ಞ, ವ್ರತ, ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ, ತಪಸ್ಸು, ನಿರಂತರ ವೇದಪಾರಾಯಣ, ಭೂಮಂಡಲ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಸಿಗುವ ಪುಣ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಶಕ್ತಿ ಭಗವಂತನ ಮಂಗಲನಾಮಕ್ಕಿದೆ. ಅವನ ಮಂಗಲ ನಾಮವು ಯಾವನ ಬಾಯಿಂದ ಉಚ್ಚರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಅವನ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳ ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಮಹಾ ಪಾತಕಗಳೂ ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ.”

ನಾರದರು ಧ್ರುವ ಕುಮಾರನಿಗೆ -

ಜಪ್ಯಶ್ಚ ಪರಮೋ ಗುಹ್ಯಃ ಶ್ಲೂಯತಾಂ ಮೇ ನೃಪಾತ್ಮಜ |

ಯಂ ಸಪ್ತರಾತ್ರಂ ಪ್ರಪಠತ್ಪುಮಾನ್ಶಶ್ಚತಿ ಖೇಚರಾನ್ ||

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ವಾಸುದೇವಾಯ ಮಂತ್ರೇಣಾನೇನ ದೇವಸ್ಯ |

(ಸ್ತಂಭ-೪.೮.೫೩-೫೪)

“ಭಗವಂತನ ಈ ಗುಹ್ಯವಾದ ನಾಮವನ್ನು ಆರು ರಾತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಾಗಿ ಜಪ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಸಿದ್ಧರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು.”

ಈ ನಾಮದ ಮಹಿಮೆಯಿಂದ ಧ್ರುವಕುಮಾರ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಶ್ರೀ ಹರಿಯನ್ನೇ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡದ್ದು ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯ.

ಸ್ಕಾಂದ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಸತಿದೇವಿ ತಂದೆ ದಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಪತಿಗೆ -

ಯದ್ವೈಯಕ್ಷರಂ ನಾಮ ಗಿರೇರಿತಂ ನೃಣಾಂ |

ಸಕೃತ್ಪ್ರಸಂಗಾದಘಮಾಶು ಹಸ್ತಿತತ್ (ಸ್ತಂಭ ೪-ಅ. ೪)

“ಶಿವ ಎಂಬ ಎರಡು ಅಕ್ಷರಗಳ ನಾಮಧೇಯವು ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದರೂ ಆ ಮನುಷ್ಯರ ಸಮಸ್ತ ಪಾಪಗಳೂ ಒಡನೆಯೇ ನಾಶ ಹೊಂದುತ್ತವೆ.”

ಲೋಮಶ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಶೌನಕಾದಿಗಳಿಗೆ -

ಶಿವೇತಿ ದ್ವೈಕ್ಷರಂ ನಾಮಯೈರ್ಹೃದೀರಿತಮದ್ಯವೈ |

ತೇ ವೈ ಮನುಷ್ಯರೂಪೇಣ ರುದ್ರಾ ಏವ ನ ಸಂಶಯಃ

ತೇ ಧನ್ಯಾಸ್ತೇ ಮಹಾತ್ಮಾನಃ ಕೃತಕೃತ್ಯಾಸ್ತಥೈವ ಚ |

ದ್ವೈಕ್ಷರಂ ನಾಮ ಯೇಷಾಂ ಚ ಜಿಹ್ವಾಗ್ರೇ ಸಂಸ್ಥಿತಂ ಸದಾ ||

(ಅಧ್ಯಾಯ ೧೭)

“ಶಿವ ಎಂಬ ಎರಡಕ್ಷರದ ಹೆಸರು ಯಾರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರು ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದಿಂದಿರುವ ರುದ್ರರೇ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವ ಎಂಬ ಎರಡಕ್ಷರದ ಹೆಸರು ಜಪಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅವರೇ ಧನ್ಯರು, ಅವರೇ ಮಹಾತ್ಮರೂ, ಅವರೇ ಕೃತಕೃತ್ಯರು.”

ಜೈಮಿನಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು -

ಕೀರ್ತಯಂತೇ ಭಗವತೋ ನಾಮ ಕಲ್ಮಷನಾಶನಂ | ನಾರಾದಾದೀಂಶ್ಚ
ಗಂಧರ್ವಾನ್ದ್ರವ್ಯಗಾನ-ಮನೋಹರಾನ್ ದತ್ತಾವಧಾನಂ ಶ್ರವಣೇ
ಲೀಲಯೈವಾನುಕಂಪಿನಂ || (೬ ಅ.)

“ಸಮಸ್ತ ಕಲ್ಮಶಗಳನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಭಗವನ್ನಾಮಕ್ಕಿದೆ.
ನಾರಾದಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗಂಧರ್ವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ
ದಿವ್ಯನಾಮ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳುತ್ತಾ
ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸನು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಭಗವಂತ
ಕೀರ್ತನಾಪ್ರಿಯನು.”

ಪುಂಡರೀಕನು ಗೋವಿಂದನಿಗೆ -

ನಾರಾಯಣೇತಿ ತ್ವನ್ನಾಮ ಕೀರ್ತಿತಂ ತು ಯದ್ಭಜಯಾ |
ತತ್ಪೋಷಧಿಕಂ ಜಗನ್ನಾಥ ಚತುರ್ವರ್ಗೈಕ-ಸಾಧನಂ ||

“ಸ್ವಾಮಿಯೇ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಮಾತ್ರ ನುಡಿದ ನಾರಾಯಣ
ಎಂಬ ನಿನ್ನ ನಾಮವು ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮ, ಮೋಕ್ಷಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸು
ವುದರಲ್ಲಿ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕವಾದುದು.”

ಅಂಬರೀಷನು ಶ್ರೀನಿವಾಸನಿಗೆ -

ದೇವ ತ್ವನ್ನಾಮ ಕೀರ್ತ್ಯಾಪಿ ಜಾಯಂತೇ ಸರ್ವಸಿದ್ಧಯಃ |
ಕೌತುಕಾತ್ತಾಂ ಹಿ ಮೃಗ್ಯಂತಿ ವಿಧ್ವಾಂಸೋ ಬುದ್ಧಿಶಾಲಿನಃ ||

“ದೇವ ! ನಿನ್ನ ನಾಮ ಸಂಕೀರ್ತನದಿಂದ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಗಳು
ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಪಂಡಿತರು ಅಂತಹ ನಿನ್ನ
ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಮೂಢರಾಗಿ ಕೌತುಕದಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೋ ಹುಡುಕುತ್ತಾರೆ.”

ಗರುಡ ಪುರಾಣ

ನಾರಾಯಣನು ಗರುಡನಿಗೆ -

ರೋಗಿಣೋಽಂತಿಕಮಾಸಾಧ್ಯ ಶೋಚನೀಯಂ ನ ಬಾಂಧವ್ಯಃ |
ಸ್ಮರಣೀಯಂ ಪವಿತ್ರಂ ಮೇ ನಾಮಧೇಯಂ ||

(ಆಧ್ಯಾಯ ೮)

“ರೋಗಿಯ ಕಾಲವು ಸಮೀಪಿಸಲು
ಬಾಂಧವರು ಶೋಕಿಸಬಾರದು. ಆಗ ಪರ
ಮಾತ್ಮನ ಪವಿತ್ರ ನಾಮಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸ
ಬೇಕು.”

ಹರಿಹರತಿ ಪಾಪಾನಿ ದುಷ್ಟ ಚಿತ್ತೈರಪಿ ಸ್ತುತಃ |
ಅನಿಚ್ಛಯಾಪಿ ಸ್ಪೃಷ್ಟೋ ದಹತ್ಯೇವಹಿ ಪಾವಕಃ ||

“ತಿಳಿಯದೇ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೂ
ಅದು ಹೇಗೆ ಸುಡುವುದೋ ಅದರಂತೆ ದುಷ್ಟ
ಚಿತ್ತದಿಂದಲಾದರೂ ಮಂಗಲನಾಮ ಸ್ಮರಿಸಿದರೆ
ಶ್ರೀಹರಿಯು ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವನು.”

ಹರೇರ್ನಾಮ್ನಶ್ಚ ಯಾ ಶಕ್ತಿಃ ಪಾಪನಿಹಾರಣೇ ದ್ವಿಜ |
ತಾವತ್ಕುರ್ತುಂ ಸಮರ್ಥೋ ನ ಪಾತಕಂ ಪಾತಕೇ ಜನಃ |

“ಹರಿನಾಮ ಶಕ್ತಿಯು ಪಾಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಿಶೇಷ ಮಾಡುವ

ದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಬಲವೆಂದರೆ ಅಷ್ಟು ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು
ಪಾಪಿಯು ಸಮರ್ಥನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.”

ಕೃಷ್ಣ ನಾಮ್ನಾ ನ ನರಕಂ ಪಶ್ಯಂತಿ ಗತಕಲ್ಮಷಾಃ |
ಯಮಂ ಚ ತದ್ಭಟಾಂಶ್ಚೈವ ಸ್ವಪ್ನೇಽಪಿ ನ ಕದಾಚನ |

“ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಪಾಪರಹಿತರಾದ ಭಕ್ತರು
ನರಕವನ್ನೇ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಮರಾಜನನ್ನಾಗಲಿ ಯಮ
ದೂತರನ್ನಾಗಲಿ ಸ್ವಪ್ನದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಲಾರರೆಂದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ
ಹೇಗೆ ನೋಡಿಯಾರು?”

ಕಿಂಕರೇಭ್ಯೋ ಯಮಃ ಪ್ರಾಹಾನಯಧ್ವಂ ನಾಸ್ತಿಕಂ ಜನಮ್ |
ನೈವಾನಯತ ಭೋ ದೂತಾ ಹರಿರ್ನಾಮಸ್ಮರನ್ ನರಮ್

“ಎಲೈ ದೂತರೇ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನಾಸ್ತಿಕರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಮ
ಲೋಕಕ್ಕೆ ತನ್ನಿರಿ, ಆದರೆ ಹರಿನಾಮವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುವವರನ್ನು
ಎಂದಿಗೂ ತರಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಯಮನು ತನ್ನ ದೂತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.”

ಭವಿಷ್ಯೋತ್ತರ ಪುರಾಣ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೋಡಮಾನರಾಜನಿಗೆ -

ನಮಃ ಶ್ರೀ ವೇಂಕಟೇಶಾಯ ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮೋದರಾಯ ಚ |
ನಮೋ ನಾಥಾಯ ಕಾಂತಾಯ ರಮಾಯಾಃ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಯೇ ||
ಇತಿ ಸ್ತುತ್ಯಾ ಶ್ರೀನಿವಾಸಂ ಕಮನೀಯ-ಕಲೇವರಮ್ |
ಸಂತುಷ್ಟಃ ಪ್ರಾಹ ಗೋವಿಂದಃ ಶ್ರೀಮಂತಂ ರಾಜಸತ್ತಮಮ್ |
ರಾಜನೈ ಮಂಗಲಂ ಸ್ತೋತ್ರಂ ಕೃತಂ ಪರಮ ಪಾವನಮ್ |
ತೇಷಾಂ ತು ಮಮ ಸಾಲೋಕ್ಯಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ಸಂಶಯಃ ||

(೧೨ನೇ ಅ.)

“ರಾಜನೇ ನೀನು ಮಾಡಿದ ಮಂಗಲಕರವಾದ ನನ್ನ ನಾಮದ
ಸ್ತುತಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಆನಂದವಾಯಿತು. ಯಾರು ಈ ನಾಮಗಳಿಂದ
ನನ್ನನ್ನು ಉಪಾಸಿಸುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲೋಕ್ಯವೆಂಬ ನನ್ನ ಲೋಕ
ದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವೇ
ಇಲ್ಲ.”

ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಾಶರರು ಜನಕರಾಜನಿಗೆ -

ಏತೇ ಮಹರ್ಷಯಃ ಸ್ತುತ್ವಾ
ವಿಷ್ಣುಮೃಗೈಃ ಸಮಾಹಿತಾಃ |
ಅನರ್ಹಾಶ್ವಾರ್ಹತಾಂ ಪ್ರಾಪ್ತಾಃ
ಸಂತ ಸ್ತುತ್ವಾ ತಮೇವ ಹ || (ಶಾಂತಿಪರ್ವ)

“ಗೌರವಕ್ಕೆ ಅನರ್ಹರಾದವರು ಕೂಡ ಪರಮ
ಕಾರುಣಿಕನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯ ನಾಮವನ್ನು ಜಪಿಸಿ
ಸಂತರು ಪೂಜನೀಯರಾದರು.”

ಗೋವಿಂದ ದ್ವಾರಕಾವಾಸಿನ

ಕೃಷ್ಣ ಗೋಪೀಜನಪ್ರಿಯ |

ಹೇ ನಾಥ ಹೇ ರಮಾನಾಥ

ವ್ರಜನಾಥಾರ್ತಿ ನಾಶನ || (ಸಭಾಪರ್ವ)

ತುಂಬಿದ ಕುರುಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಮಾನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಅನಾಥ
ಳಾಗಿದ್ದ, ದಿಕ್ಕುಕಾಣದ ಸಾವಿಮಣಿ ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಭಗವಂತನಾದ

ಭಾರತೀಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮಮಹಿಮೆ

ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಸ್ಮೃತಿಪಥದಲ್ಲಿ ಕಂಗೊಳಿಸಿದನು. ಒಡನೆಯೇ ಅನನ್ಯ ಮನಸ್ಸಾಗಿ, ಶರಣಾಗತನಾಗಿ ಅವನ ನಾಮೋಚ್ಚಾರಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಾಗ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದ ಗೋವಿಂದನು ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದೃಶ್ಯನಾಗಿದ್ದು, ದ್ರೌಪದಿಗೆ ಅಕ್ಷಯಾಂಬರವನಿತ್ತು ಮಾನ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ದುಡು ಅವನ ನಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕ.

ದುರ್ಗ ಯುಧಿಷ್ಠಿರನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ -

ಯೇ ಚ ಸಂಕೀರ್ತಯಿಷ್ಯನ್ತಿ ಲೋಕೇ ವಿಗತಕಲ್ಮಷಾಃ |
ತೇಷಾಂ ತುಷ್ಟಾ ಪ್ರದಾಸ್ಯಾಮಿ ರಾಜ್ಯಮಾಯುರ್ವಪುಃ ಸುತಮ್ |
ಯೇ ಸ್ಮರೇಷ್ಯನ್ತಿ ಮಾಂ ರಾಜನ್ಯಥಾಹಂ ಭವತಾ ಸ್ತುತಾ |
ನ ತೇಷಾಂ ದುರ್ಲಭಂ ಕಿಂಚಿದಪ್ಯಿನ್ಯೋಕೇ ಭವಿಷ್ಯತಿ || (ವಿರಾಟ ಪರ್ವ)

“ನನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ನೆಟ್ಟ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಾಗಿ ಯಾರು ಸ್ತುತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಆಯುಷ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಂಪತ್ತನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ದುರ್ಲಭವಾದುದು ಯಾವುದೂ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ನಾಮ ಸ್ಮರಿಸುವವರಿಗೆ ಸಕಲ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ಅಂತ ಕಾಲೇ ಚ ಮಾಮೇವ ಸ್ಮರನ್ ಮುಕ್ತಾ ಕಲೇವರಂ |
ಯಃ ಪ್ರಯಾತಿ ಸ ಮದ್ಭಾವಂ ಯಾತಿ ನಾಸ್ತತ್ರ ಸಂಶಯಃ |
ಅನನ್ಯಚೇತಾಃ ಸತತಂ ಯೋ ಮಾಂ ಸ್ಮರತಿ ನಿತ್ಯಶಃ |
ತಸ್ಯಾಹಂ ಸುಲಭಃ ಪಾರ್ಥ ನಿತ್ಯಯುಕ್ತಸ್ಯ ಯೋಗಿನಃ || (ಗೀತೆ, ಅ.೮)

“ಯಾರು ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಾಮವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾ ದೇಹ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವನೋ ಅವನು ಮುಕ್ತನಾಗಿ ನನ್ನ ಸಾರೋಪ್ಯ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂಶಯವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೇವಲ ನನ್ನನ್ನು ನಿರಂತರ ಸ್ಮರಿಸುವ ಭಕ್ತನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಅಂತ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ವಾಗಿ ನನ್ನ ಸ್ಮರಣೆಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥವನಿಗೆ ನಾನು ಸುಲಭ ಪ್ರಾಪ್ತನು.”

ಸತತಂ ಕೀರ್ತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯತಂತಶ್ಚ ದೃಢವ್ರತಾಃ |
ಅನನ್ಯಾಶ್ಚಿಂತಯಂತೋ ಮಾಂ ಯೇ ಜನಾಃ ಪರ್ಯುಪಾಸತೇ |
ತೇಷಾಂ ನಿತ್ಯಾಭಿಯುಕ್ತಾನಾಮ್ ಯೋಗಕ್ಷೇಮಂ ವಹಾಮ್ಯಹಮ್ ||
(ಗೀತೆ, ೯ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ)

“ಯಾರು ದೃಢಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸದಾ ನನ್ನನ್ನು ಕೀರಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಹಂಬಲಿಸುವರೋ, ಇನ್ನಿತರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತ ರಾಗದೆ ನನ್ನನ್ನೇ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವನ್ನು ನಾನೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.”

ಅಪಿ ಚೇತುದುರಾಚಾರೋ ಭಜತೇ ಮಾಮನನ್ಯಭಾಕ್ |
ಸಾಧುರೇವ ಸಮಂತವ್ಯಃ ಸಮ್ಯಗ್ ವ್ಯವಸಿತೋ ಹಿ ಸಃ || (ಗೀತೆ, ಅ.೯)
“ಎಷ್ಟೇ ಕೆಟ್ಟ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಸಹ ಸಕಲ ವಿಕಲ್ಪಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿ ನನ್ನನ್ನೇ ಭಜಿಸಿದರೆ ಅವನು ನಿಜಕ್ಕೂ ಧನ್ಯ. ಅವನನ್ನು ಸಾಧುವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ನನ್ನ ಭಕ್ತರು ದುರಾಚಾರಿಗಳಾದರೂ ನನ್ನ ನಾಮ ಸ್ಮರಣೆಯಿಂದ ಶುದ್ಧರಾದ ಅವರಿಗೆ ಶಾಂತಿ ಸುಖ ದೊರೆಯುವುದು.”

ತೇಷಾಂ ಸತತಯುಕ್ತಾನಾಮ್ ಭಜತಾಂ ಪ್ರೀತಿಸ್ತರ್ವಕಂ |
ದದಾಮಿ ಬುದ್ಧಿಯೋಗಂ ತಂ ಯೇನ ಮಾಮುಪಯಾಂತಿ ತೇ ||
(ಗೀತೆ, ಅಧ್ಯಾಯ ೧೦)

“ಯಾರು ಸತತವಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಭಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾನೇ ದಯ ಪಾಲಿಸಿ ಅನುಗ್ರಹಿಸುತ್ತೇನೆ.”

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣ

ತತೋ ದೇವರ್ಷಿಃ ಗಂಧರ್ವಾಃ ಸರುದ್ರಾಃ ಸಾಪ್ಸರೋಗಳಾಃ |
ಸ್ತುತಿಭಿರ್ದಿವ್ಯರೂಪಾಭಿಸ್ತುಷ್ಪವುರ್ಮಧುಸೂದನಮ್ || (ಬಾಲ.)

“ದೇವರ್ಷಿಗಳು, ಗಂಧರ್ವರೂ, ಏಕಾದಶರುದ್ರರೂ, ಅಪ್ಸರ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಶ್ರೀಮನ್ನಾರಾಯಣನ ದಿವ್ಯನಾಮವನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಲು ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಶ್ರೀಹರಿಯು ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಮಾನವನಾಗಿ ಅವತರಿಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದನು.”

ರಾಮೋನಾಮ ವಿಶೇಷಜ್ಞಃ ಶ್ರೇಷ್ಠಃ ಸರ್ವಧನುಷ್ಠತಾಮ್ |
ಸ್ವಯಂ ಪ್ರಹರ್ಷಣಂ ಪರಮಂ ಜಗಾಮ ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ
ರಾಮಮನುಸ್ಮರಂತೀ (ಸುಂದರಕಾಂಡ, ೬)

“ನೂರು ಯೋಜನ ಸಮುದ್ರೋಲ್ಮುಘನ ಮಾಡಿ ಸೀತಾ ನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ಪಟ್ಟಿದ್ದ ಆಂಜನೇಯನಿಗೆ ಸೀತೆಯ ಸನ್ನಿಧಾನ ದಲ್ಲಿ ರಾಮನಾಮ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಲೇ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದ, ಅವನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಉತ್ಸಾಹ ಮೂಡಿ ಬಂದು ಪರಮ ಹರ್ಷಿತನಾದ.”

ರಾಮೇತಿ ರಾಮೇತಿ ಸದೈವ ಬುದ್ಧ್ವಾ
ವಿಚಿಂತ್ಯ ವಾಚಾ ಬ್ರುವತಿ ತಮೇವ |
ಸಾ ತಸ್ಯ ವಚನಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ರಾಮಕೀರ್ತನ ಹರ್ಷಿತಾ |
ಉವಾಚ ವಾಕ್ಯಂ ವೈದೇಹೀ ಹನುಮಂತಂ ದ್ರುಮಾಶ್ರಿತಮ್ ||

(ಸುಂದರಕಾಂಡ)

“ಲಂಕೆಯ ಅಶೋಕವನದಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅನಾಥನಾಗಿ ದೈನ್ಯತೆಯಿಂದ ದುಃಖಿತನಾಗಿದ್ದ ಸೀತಾಮಾತೆ ಶ್ರೀರಾಮನ ದಿವ್ಯನಾಮವನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಆನಂದದಿಂದ ಚೈತನ್ಯಭರಿತಳಾದಳು.”

ರಾಮೋಧಿಪಿ ಮುನಿಭಿಃ ಸಾರ್ಧಂ ಪಾರ್ಥಿವೈಶ್ಚ ಮಹಾತ್ಮಭಿಃ |
ಶ್ರುತ್ವಾ ತದ್ಗೀತ ಮಾಧುರ್ಯಂ ಪರಿಗೀಯ ಮಾನಮ್ ಶುಶ್ರಾವ
ತತ್ತಾಲಲಯೋಪಪನ್ನಂ ಸರ್ಗಾನ್ವಿತಂ ಸುಸ್ವರ ಶಬ್ದಯುಕ್ತಮ್ ||

“ತನ್ನ ಚರಿತೆಯ ನಾಮಸಂಕೀರ್ತನೆಯನ್ನು ತಾಳಬದ್ಧವಾಗಿ ಶುಶ್ರಾವ್ಯವಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಲವಕುಶರಿಂದ ಸ್ವತಃ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಪ್ರಭುವೇ ಋಷಿಮುನಿ, ವಾನರ ಸಮೇತನಾಗಿ ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ತನ್ಮಯತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಪುಲಕಿತನಾದ ಭಗವಂತ ನನ್ನೇ ಅವನ ದಿವ್ಯನಾಮ ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.”

ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಶ್ರೀರಾಮನಿಗೆ-

ಭಕ್ತಾ ಹಿ ಭಜಿತವ್ಯಾಶ್ಚ ತ್ಯಕ್ತಾತ್ಮಾನಶ್ಚ ತತ್ಪತೇ |
ಲೋಕಾನ್ ಸಾಂತಾನಿಕಾನ್ವಾಮ ಯಾಸ್ಯಂತಿಮೇ ಸಮಾಗತಾಃ ||

(ಉತ್ತರಕಾಂಡ)

“ಯಾರು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನೇ ಭಜಿಸುತ್ತ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸು ವರೋ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಸಮೀಪವಿರುವ ಸಾಂತಾನಿಕ ಲೋಕ ದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿ ಆನಂದಿಸುವರು.”